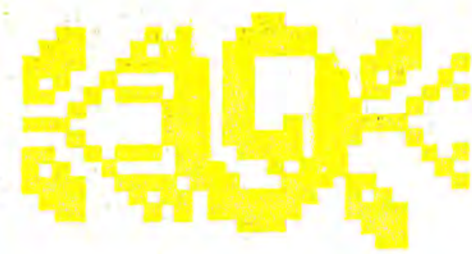


Ніва



ГОД I № 4 БЕЛАСТОК, 25 САКАВІКА 1956 г. ЦАНА 60 гр.

АДАМ МІЦКЕВІЧ

ОДА ДА МАЛАДОСЦІ

Без душ і сэрцаў, не людзі — шкілеты;
О маладосць! Дай мне крылы,
Каб я ў рай ляцеў па ласку,
Мёртвы свет пакінуў гэты.
Там, натхнёнасцю сагрэты,
Цуд знайду я, шчасця краску,
Там прамень надзеі мілы.

Хай стары, жыць неахвочы,
Голаў сівы свой схіліўшы над долам,
Змрочным бачыць свет наўкола,
Бо не глядзяць ужо яго вачы.

Запал, маладосць твой усюды
Па свету прасторах крыляе,
Ты сонцам грамаддзе люду
Пранікні з краю да краю.

Глянь доле, дзе пануе змрок зацята,
Абшар мярзоты і тлі паскуднай:
Зямля там!
Глянь над мёртваю вадою —
Гад, пакрыты шкарлупою,
Сам за плыўца, за стырно і за судна,
Дробныя гоніць і нішчыць стварэнні.
То ўгору ўзнясецца, то — хвалі схавалі;
Ні да гада хваля, ані гад да хвалі,
І, як пухір, ён лопне на камені.
Хто знае, як жыве ён і як жыццё ён згубіць:
Ён самалюбец!..
О маладосць, нектар жыцця вясною.
Салодшы, як з кім іншым яго дзеліш,
Сэрца тады яшчэ больш узвяселіш,
Калі іх звяжаш ніццю залатою.

Разам, сябры маладыя!..
У шчасці для ўсіх — нашы мэты святыя:
Розумам дужыя, ў свеце і сіле,
Разам, сябры маладыя...
І той шчаслівы, хто ў бойцы загінуў,
Лёгшы ў брацкай магіле,
Славу ўздымае краіны;
Разам, сябры маладыя!
Коўзкую маем, крутую дарогу,
Гвалт і стома — рух спыняюць:
Змалку над стомай здабудзь перамогу,
Гвалт-жа гвалтам заўсёды ламаюць.

Той, хто ў калысцы сцяў голаў у Гідры,
Знішча ў юнацтве Кентаўры,
Зможа ў пекла ахвяру выдраць,
Пойдзе да неба па лаўры.
Зрокам сігнуўшы над горы, даліны,
Ламай, чаго розум не зломіць, упарта.
О маладосць! Смелы ўзлёт твой арліны
І грому падобны удар твой.

Плячо ў плячо! Бясконцымі радамі
Зямную глыбу апяражам,
Душы і думкі з'еднаем разам,
Каб палымнець над шляхамі!..
Далей, глыба! З асной струхлелых
Цябе штурхнем кірункам новым,
Згадаеш ты свой дзень вясновы,
Як скінеш струп'е кары спляснелай.



Умацоўваецца дружба моладзі ўсяго свету ў барацьбе за мір і лепшую будучыню. Усё больш і больш замежная моладзь наладжвае сяброўскія адносіны з нашай моладдзю. На здымку: Артыстка Албанскага Ансамбля Песні і Танца падчас прабывання ў Беластоку, у жніўні месяцы мінулага года.

Фота — Касакоўскі

Там, у працягах начы, няладу
Стыхіі ў шале і непакоры,
Гучыць «хай будзе», і тым загадам
Свет рэчаў стаў, навек адзіны;
Шуміць віхор, цякуць глыбіны,
Блакіт высокі аззялі зоры.

Ноч чалавецтва ляжыць яшчэ глуха,
Жыцця стыхіі яшчэ ў змаганні.

Вось агонь любві вяшчуе:
Скрозь — чаканне крыйсця духа,
Юнасць зачне яго і ўзгадуе,
А дружба здзейсніць яго еднанне.

Крышацца крыгі лёду,
Прымхі знікаюць, як цені.
Вітаем зару свабоды,
За ёю — сонца збавення!

Пераклад А. ВЯЛЮГІНА
і С. ДЗЯРГАЯ

ШТОТЫДНЁВІК БЕЛАРУСКАГА ГРАМАДСКА-КУЛЬТУРНАГА ТАВАРЫСТВА

Агляд тыдня

Канцлер Адэнаўэр, у сваім шумна рэкламаваным інтэрв'ю федэральнаму радыё, выказаўся за ўсеагульным скарачэннем узбраенняў. У гэтым-жа інтэрв'ю канцлер Адэнаўэр адначасова заяўляе, што федэральны ўрад выканае даныя Захаду абавязацельствы і створыць дывізіі заходненямецкай Бундэсверы.

Характэрным у гэтай заяве з'яўляецца яшчэ і тое, што побач сумняючых імкненняў пана Адэнаўэра да скарачэння ўзбраенняў, ён зусім не крые сваіх рэмілітарысцкіх планаў. У той час, калі канцлер Адэнаўэр гаворыць аб скарачэнні ўзбраенняў — міністр вайны Бланк высылае карты прызванняў у Бундэсверу.

Афіцыяльны ўрадавы бюлетэнь піша, што яшчэ ў гэтым годзе будзе створана ў Заходняй Нямеччыне 100-тысячная армія. Гучныя словы пана канцлера аб усеагульным скарачэнні ўзбраенняў, зусім не перашкаджаюць яму ў разгортванні вар'яцкай акцыі накіраванай супроць тых, якія намагаюць перашкодзіць у стварэнні заходненямецкай арміі.

Нядаўна апублікавана ўказ аб забароне дзейнасці Таварыства Нямецка - Савецкай Дружбы і т. зв. Соцыялістычнай Акцыі. У Дуссэльдорфе ўлады Адэнаўэра закрылі часопіс „Фрай Вэльт", які выступаў за супрацоўніцтвам з Савецкім Саюзам. І цяпер вось пры наяўнасці гэтых фактаў, як можна паверыць бонскаму канцлеру, што ён імкнецца да скарачэнне ўзброенняў?.

Калі мы ўжо гаворым аб заходненямецкай арміі — варта прыпомніць яшчэ адзін важны факт. Дня 16 г. м. вышэйшая палата заходненямецкага парламента зацвердзіла т зв. воінскі ўстаў. Зацверджанне гэтага ўстава па сутнасці з'яўляецца ўвядзеннем абавязковай воінскай службы ў Нямеччыне.

Якраз дакладна 21 год таму назад, 16 сакавіка 1935 г. абавязак воінскай службы ў Нямеччыне быў уведзен... Гітлерам.

Прычына спрэчак

Ужо ў мінулым тыдні я пісаў аб тым, што праблема Кіпра, вострава на Міжземным моры, сталася прычынай непаладак у зносінах паміж Вялікабрытаніяй і Грэцыяй. У сучасны момант гэтая праблема прычынілася да новых разладаў паміж Англіяй і ЗША

У чым тут справа? Перш за ўсё спрэчкі пачаліся праз тое, што Злучаныя Штаты Амерыкі не падтрымалі брытанскай палітыкі на Кіпры і выказалі свае „спачуванні" ураду Грэцыі. На самай-жа справе азначае гэта садзейнічанне імкненню грэцкай палітыкі зрабіць Кіпр незалежным ад уплываў Вялікабрытаніі. Няўжо Злучаныя Штаты Амерыкі выступляюць тут у якасці абаронцы прыгнечаных Кіпрыётаў? Не. Гэта не ў звычцы імперыялістаў.

ЗША падтрымліваючы Грэцыю — хочуць прылучыць Кіпр да зоны сваіх уплываў. Гэта агульнавядомы прыём амерыканскай імперыялістычнай дыпламацыі. Перш прапануецца дапамогу, аказваецца маральную падтрымку, а потым падпарадкоўваецца такую краіну, сваім гаспадарчым і палітычным уплывам. Такімі-ж самымі і з'яўляюцца планы ЗША адносна Кіпра і Грэцыі.

Арышт і высылка архіепіскапа Макарыяса выклікалі вялікае абурэнне ў Грэцыі і на Кіпры. Грэкі склалі афіцыяльны пратэст у ААН і адазвалі свайго пасла ў Лондане. Ва ўсёй Грэцыі адбылася 4-гадзінная агульная забастоўка ў доказ абурэння з прычыны высылкі Макарыяса.

Праблема Кіпра і англійскай палітыкі на гэтым востраве з'яўляецца прадметам шматлікіх спрэчак у англійскім парламенце. Прымяненне тэрору на Кіпры выклікала хвалю абурэння з боку лейбарыстаў і парламенцкай апазіцыі.

Палітычная сітуацыя вакол праблемы Кіпра сведчыць аб тым, што гэтая справа не завяршыцца так хутка і што яна скончыцца поўным паражэннем Англіі.

Чаму комуністы галасавалі „за"

Апошнім часам у нацыянальным сходзе Францыі адбыліся дэбаты ў справе спецыяльных упоўнаважванняў ураду Гю Моле ў сувязі з сітуацыяй у Алжыры. Як нам ужо вядома ў Алжыры, у розных мясцовасцях праходзяць баі паміж французскімі войскамі і алжырскімі партызанамі. Партызаны дамагаюцца належнасці і грамадска - палітычных правоў для Алжыра.

З мэтай вярнуць спакой у краіне Алжырскі Нацыянальны Рух выступіў з наступнымі прапановамі:

1. Афіцыйна прызнаць Алжыру незалежнасць.

2. Вызваліць усіх Алжырцаў зняволеных за ўдзел у барацьбе супроць каланізатараў.

3. Вярнуць Алжыру дэмакратычныя свабоды.

Французскі ўрад хоча стварыць у межах французскай уніі, французска - мусульманскую садружнасць, вызначыць агульныя выбары ў Алжыры, правесці гаспадарчыя і соцыяльныя рэформы (у гэтым ліку сялянскую рэформу, якая прадугледжвае падзел зямлі вялікіх каланізатараў), павысіць заработную плату і ліквідаваць беспрацоўе. Французскі ўрад, паводле запэўніванняў прэм'ера, хоча навесці парадак у Алжыры не ўжываючы сродкаў тэрору.

На правядзенне ўрадавой праграмы патрэбны былі спецыяльныя ўпоўнаважанні кабінету Гі Моле, якія і зацвярдзіў парламент 455 галасамі, супроць 76.

Дэпутаты Комуністычнай Партыі Францыі галасавалі за зацвярджэннем гэтых упоўнаважванняў. Чаму? Урадавая-ж праграма не прадугледжвае даць незалежнасць гэтай краіне. Жак Дюкло тлумачачы становішча комуністычнай партыі ў час галасавання заявіў, што комуністы такім чынам хочуць перашкодзіць у планах рэакцыі, якая імкнецца да завастрэння і прадаўжэння вайны ў Алжыры. Апрача гэтага ва ўрадавой праграме ёсць палажэнні, ажыццяўленне якіх дазволіць дэмакратызаваць гаспадарчыя і палітычныя адносіны ў Алжыры.

Выходзячы з гэтага, комуністы рашуча выказваюцца за супрацоўніцтвам паміж французскім і алжырскім народамі, за ўзаемапашанай нацыянальнай культуры і традыцыі, за дружбай і эканамічнай дапамогай Алжыру. Таму і падтрымалі яны ўрадавую праграму, якая прынамсі хоць часткова прадугледжвае рэалізацыю гэтых пастулятаў.

НАГЛЯДАЛЬНІК

АПОШНІ ШЛЯХ ТАВАРЫША БАЛЕСЛАВА БЕРУТА

16 сакавіка г. г. польскі народ, а з ім працоўныя масы ўсяго свету, аддалі апошнюю пашану памяці І Сакратара КЦ ПЗПР тав. Балеслава Берута.

У дні жалобы позіркі ўсіх працоўных: рабочых і сялян, служачых і моладзі, былі накіраваны да Варшавы, там дзе працаваў і жыў тав. Б. Берут, там дзе штодня не шкадуючы сіл імкнуўся да таго, каб развівалася і магутнела наша краіна.

Праводзячы тав. Б. Берута ў апошнюю дарогу, былі ў Варшаве не толькі тыя, што прымалі ўдзел у пахавальным шэсці. У тыя хвіліны праводзілі Тав. Б. Берута ўсе працоўныя.

У дні ўсенароднай жалобы яшчэ мацней польскі народ згуртаваўся вакол Польскай Аб'еднанай Рабочай Партыі і яе Цэнтральнага Камітэта.



14 сакавіка ў [illegible] час труна з целам тав Балеслава Берута была выстаўлена ў будынку КЦ ПЗПР. На здымку: Ганаровую вахту трымаюць члены Палітычнага Бюро КЦ ПЗПР.



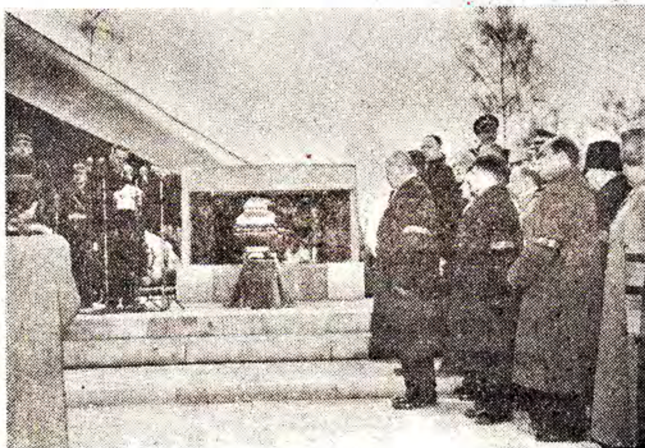
Пахавальнае шэсце з целам тав. Б. Берута вырушае з будынка КЦ ПЗПР.



— На плошчы І. Сталіна падчас жалобнага мітынгу.



— Пахавальнае шэсце на плошчы Ф. Дзяржынскага.



— Над трунай тав. Балеслава Берута прамаўляе Сакратар КЦ ПЗПР тав. Эдвард Охаб.

Ніколі яго не забуду

Было гэта ў жніўні 1954 года. Быў я тады на курсе працаўнікоў Рад Нарадовых у Фалентах, ля Варшавы.

На заканчэнне курсу кіраўніцтва сарганізавала нам экскурсію у Варшаву, каб пабачыць, як будуецца Палац Культуры і Навукі і ў тэатр. Пасля спектакля, які адбыўся ў поўдзень, мы даведаліся, што найлепшыя з нас курсанты пойдуць на спатканне з Таварышам Б. Берутам.

Было нас на курсе 116 чалавек з цэлай Польшчы. Хто пойдзе? Гэтае пытанне вельмі хвалявала ўсіх прысутных. Пайшло нас чалавек дваццаць. Сярод іх быў і я. Сотні думак напльівала ў галаву. Радасць напаўняла сэрца, што я хлапец з забытай калісьці Беласточчыны, буду ў Таварыша Берута, убачу яго з блізка — буду размаўляць з ім.

Бачыў я ўжо Таварыша Берута ў 1952 годзе на Злёце Маладых Будаўнічых Народнай Польшчы. Запамятаўся мне назаўсёды яго вобраз, як з усмехам на твары, характэрным жэстам рукі вітаў моладзь — будучыню нашай краіны.

Які Ён цяпер? Прайшло ўжо з тых пор два гады.

Калі мы ўвайшлі ў Бэльведар, насустрач нам выйшаў Тав Берут такі самы, як заўсёды з усмехам на вуснах. Прывітаўся з кожным з нас. Папрасіў прайсці далей, сесці.

Нягледзячы на тое, што сівізна пакрыла яго скроні, здаваўся маладым — поўным энергіі

Гаварыў нам аб заданнях Рад Нарадовых, аб тым, якую ролю яны выконваюць у перабудове нашай краіны, у выхаванні людзей.

„Вы — гаварыў — працаўнікі Рад Нарадовых — афіцэры нашага будаўніцтва, памятайце аб тым, што трэба ведаць патрэбы народа, знаць яго радасці і гора.

Трэба каб вы, заўсёды былі з людзьмі, памагалі ім у грамадскіх і асабістых справах, вучылі іх".

Падыходзіў да кожнага з нас, пытаўся як працуем, як жывем, якія маем недахопы. У размове даваў парады, гаварыў як лепей працаваць.

З таго часу стаў Ён мне яшчэ бліжэйшым, яшчэ даражэйшым.

Такога Яго памятаю і ніколі не забуду.

Л. МАТЭЙЧУК

Ліст у рэдакцыю

Будзем працаваць так, як вучыў нас тав. Б. Берут

З глыбокім жалем пішу гэты ліст у дні народнай жалобы, у дні, у якіх адыйшоў ад нас чалавек, які больш чым 40 год свайго жыцця аддаў справе вызвалення працоўных.

Сёння ў народнай Польшчы мы беларусы можам свабодна працаваць, вучыцца, браць актыўны ўдзел у соцыялістычным будаўніцтве. Вялікая ў гэтым заслуга Таварыша Балеслава Берута

У нашай вёсцы Дубіны, гайнаўскага павета, ў гэтыя дні член ЗМП тав Мікалай Юрчук уступіў у рады Партыі а 6 маладых хлапцоў — у члены ОРМО

Запэўніваем, што аддамо ўсе свае сілы для дабра народа — як гэтага вучыў нас Тав Балеслаў Берут

КАСТУСЬ ОЖЭХОЎСКІ
Дубіны

Ірэн Жоліо-Кюры — не жыве



17 сакавіка гэтага года памерла Ірэн Жоліо-Кюры, адна з выдатнейшых французскіх вучоных у галіне радыёхіміі і фізікі атамнага ядра, вядомая грамадская дзеячка, член Сусветнага Савета Міра.

Ірэн Жоліо-Кюры — дачка вядомых французкіх вучоных П'ера Кюры і Марыі Кюры - Складоўскай, адкрыўшых радый — адыграла вялікую ролю ў развіцці навукі аб атамным ядры. Супольна са сваім мужам Фрэдэрыкам Жоліо-Кюры, яна адкрыла штучную радыёактыўнасць і эксперыментальна даказала магчымасць ператварэння святла ў рэчыва.

Ірэн Жоліо-Кюры неаднакратна займала кіраўнічыя становішчы ў навукова - даследчых установах Францыі, самастойна, або разам з Фрэдэрыкам Жоліо-Кюры — яна напісала 54 навуковых прац. Навуковы аўтарытэт Ірэн Жоліо-Кюры атрымаў шырокае прызнанне за межамі яе роднай краіны Яна была членам шматлікіх навуковых таварыстаў, замежным членам — карэспандэнтам Акадэміі Навук СССР, Бельгійскай Каралеўскай Акадэміі Медыцыны, Акадэміі Навук Індыі. Эдынбургскі ўніверсітэт, універсітэт у Осло і некалькі другіх універсітэтаў надалі ёй ганаровыя дактарскія ступені.

Ведамасць аб смерці слаўнай дачкі французскага народа выклікала глыбокі жаль дэмакратычнай грамадскасці. Сваёй дзейнасцю Ірэн Жоліо-Кюры была звязана з выдатнейшымі прагрэсіўнымі сіламі Францыі. У час гітлераўскай акупацыі яна прымала актыўны ўдзел у барацьбе французскага народа з фашыстамі. Пасля вайны аддавала свае сілы барацьбе за мір, прымаючы ўдзел у руху прыхільнікаў міру.



З Савецкай БЕЛАРУСІ

У былым партызанскім краі

РЭПАРТАЖ

Ад раённага цэнтра да калгаса імя Варашылава кіламетраў пяцьдзесят. Эмтээсаўскі „газік" лёгка бяжыць па дарозе, якую шчыльнай сцяной абступае густы лес. Снег апрануў у белае ўбранне разгалістыя ёлкі, тоўстымі пластамі лёг на галлё бяроз.

Неўзабаве лес расступіўся.

— Ну вось і Хорастава, — сказаў шафёр. — Вунь сядзіба варашылаўцаў.

У грозныя гады Вялікай Айчыннай вайны вёска Хорастава была адным з цэнтраў партызанскага руху на Піншчыне. Адсюль народныя мсціўцы нападалі на варожыя гарнізоны, хадзілі ўзрываць чыгунку.

Машына выехала на шырокую вуліцу. Па абодвух баках яе стаяць прыгожыя дамы калгаснікаў. Тутжа сярэдняя школа, бальніца, пошта і ашчадная каса, магазін. Ва ўсе бакі разыходзяцца слупы электра- і радыёліній.

Са старшынёй калгаса генерал-маёрам у запасе, Героем Савецкага Саюза, дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР Васіліем Захаравічам Коржам мы сустрэліся позным вечарам. Ён сядзеў у праўленні і чырвоным алоўкам наносіў на карту-двухвёрстку нейкія лініі.

— Гэта будучая, асушальная сістэма, — растлумачыў Васілій Захаравіч. — Сёлета мы намецілі асвоіць каля тысячы гектараў балота. Таму ўжо цяпер трэба зрабіць неабходныя падлікі.

Васілій Захаравіч Корж прыйшоў у калгас пасля гістарычнай пастановы верасвёўскага Пленума Цэнтральнага Камітэта партыі. Гаспадарка сельгасарцелі развівалася ў той час слаба, грашовыя даходы былі нізкія. Новы старшыня зразумеў, што трэба пачынаць справу з расшырэння ворных зямель. Важныя рэзервы крутога ўздыму грамадскай гаспадаркі сельгасарцелі і паляпшэння матэрыяльнага дабрабыту калгаснікаў таіліся ў асваенні балот.

Ад Хорастава ва ўсе бакі цягнуцца вялікія балотныя масівы і толькі месцамі сустракаюцца нязначныя плошчы сухадолля. Але на карце ўсё больш і больш паяўляецца чырвоных ліній, якія абазначаюць магістральны канал і калектары. За два мінулыя гады ў калгасе было асушана звыш 400 гектараў забалочаных зямель. Большая частка іх ужо асвоена.

...Рана пачынаецца працоўны дзень у калгасе імя Варашылава. У небе яшчэ не паспеюць патухнуць зоркі, а на фермах чуваць ужо бойкія галасы. На дварэ брыгадзіры раздаюць калгаснікам нарады. Праходзіць некаторы час, і ад жывёлагадоўчых памяшканняў доўгім ланцугом цягнуцца ў поле падводы з гноем. Чуваць стук сякер цесляроў, якія ўводзяць жывёлагадоўчы будынак.

Шмат у гэтыя дні спраў і ў старшыні. Наперадзе вясновыя палявыя работы, і ён імкнецца ўсюды пабываць сам: параіцца з брыгадзірам, пагутарыць з калгаснікамі, прасачыць за рамонтам сельскагаспадарчага інвентару, пацікавіцца, як ідзе ачыстка насення.

Нядаўна ў дружную сям'ю варашылаўцаў уліліся хлебаробы з суседняй вёскі Гоцк. Размешчана яна сярод топкіх балот і драмучых лясоў. Вясной і ўвосень туды нават цяжка прайсці чалавеку. На адным са сваіх пасяджэнняў праўленне калгаса вырашыла злучыць цэнтральную сядзібу арцелі з Гоцкам грунтовай дарогай. У гэты дзень старшыня вырашыў пабываць на будаўніцтве дарогі.

Запрэжаны ў сані конь шпарка бяжыць па гладка ўкатаным зімніку. Васілій Захаравіч расказвае аб планах на будучае.

— Мінулай вясной на асушаных і ўзараных тарфяніках мы пасеялі 120 гектараў канапель і атрымалі амаль 2 мільёны рублёў прыбытку. Але гэтага мала. У адпаведнасці з Дырэктывамі XX з'езда КПСС сёлета адводзім пад тэхнічныя культуры 500 гектараў. Даходы нашы павінны за адзін год павялічыцца ў паўтара раза. На асушаных балотах зможам атрымліваць высокія ўкосы траў для грамадскай жывёлы.

Каля Гоцка знойдзены вялікія залежы гліны. У хуткім часе там пачнем будаваць цагельны завод магутнасцю ў паўтара мільёна штук цэглы за сезон. Гатовую прадукцыю будзем вывозіць па вузкакалейцы, якую праклаў ад чыгуначнай станцыі Люшча да Гоцка Луніцкі леспрамгас. Рашылі таксама ўласнымі сіламі пабудаваць вузкакалейку ад Гоцка да цэнтральнай сядзібы, каб мець зручны шлях для вывазкі мінеральных угнаенняў. Мяркуем купіць для ўласных патрэб паравозік.

Зімнік вывеў на шырокую паласу будучай дарогі. Шмат сіл і настойлівасці прыкладаюць тут калгасныя будаўнікі. Услед за дарожнікамі ідуць сувязісты. Яны ставяць слупы для радыё- і электрычных правадоў.

Рост грашовых даходаў дазваляе варашылаўцам весці шырокае будаўніцтва падсобных прадпрыемстваў, купляць новы сельскагаспадарчы інвентар, павышаць сваю культуру.

За два гады ў калгасе пабудаваны 4 кароўнікі, цялятнік, два гумны, сховішча для збожжа, сушылка. Здадзена ў эксплуатацыю электрастанцыя. Цяпер у дамах хлебаробаў гараць лямпачкі Ільіча, электрычнасць прыводзіць у рух млын, лесараму, гонтарэзны станок. Аўтапарк калгаса налічвае 10 аўтамашын, ёсць трактар «ХТЗ-7».

Вялікі план будаўніцтва ў калгаснікаў і на 1956 год. За мінулы год адлічана ў непадзельны фонд звыш 400 тысяч рублёў. Вырашана ў вёсках: Чаланец, Пузічы, Рахавічы, Груздава,, Вейна, Гоцк узвесці каля 40 новых культурна-бытавых і вытворчых будынкаў, механізаваць жывёлагадоўчую ферму.

Калгас нядаўна набыў радыёвузел. Цяпер 400 сем'яў калгаснікаў рэгулярна слухаюць радыёперадачы.

З ліку мясцовай інтэлігенцыі ў Хораставе створан сельскі лекторый. Яго работу ўзначальвае дырэктар мясцовай сярэдняй школы сакратар партыйнай арганізацыі калгаса В. С. Шошын. Настаўнікі, урачы, спецыялісты сельскай гаспадаркі выступаюць перад насельніцтвам з лекцыямі і дакладамі, праводзяць гутаркі аб рашэннях XX з'езда КПСС. Па ініцыятыве сельскіх камуністаў на жывёлагадоўчых фермах створаны чырвоныя куткі, у паляводчых брыгадах выпускаюцца «баявыя лісткі».

...Над вёскай спускаецца сакавіцкі вечар. Машыніст электрастанцыі ўключае рубільнік, і на вуліцы ўспыхнулі яркія электрычныя лямпачкі. Дзесці за аколіцай зайграў гармонік, і бадзёры голас маладой калгасніцы зацягнуў песню. Гэта калгасная моладзь ішла ў свой клуб на вечар.

Л. СКІБЕНКА
Калгас імя Варашылава,
Ленінскі раён.

Для савецкага чалавека

Калегія Міністэрства мясцовай і паліўнай прамысловасці БССР зацвердзіла план асваення і выпуску новых узораў тавараў на 1956 год. Барысаўская фабрыка імя Молатава ў другім квартале пачне выпускаць новыя піяніна «Беларусь — 2». Мазырская мэблевая фабрыка рыхтуецца да масавага выпуску прыгожых шафаў, буфетаў, тумбачак. У трэцім квартале Гродзенскі велазавод выпусціць каля 10.000 трохколавых дзіцячых веласіпедаў, а Лідскі завод бытавых прыбораў, наладзіць выраб новых электрычных плітак. На Мінскім радыёзаводзе к канцу года будзе асвоен удасканалены радыёпрыёмнік і 5-канальны тэлевізар. Пінскі горпромкамбінат і Кобрынскі райпромкамбінат пачнуць выраб ляць для калгасаў гонтарэзныя станкі.

Усяго сёлета намечана асвоіць звыш 110 новых узораў вырабаў. Вялікую дапамогу ў гэтым аказвае прадпрыемствам Мінскі філіял павільёна лепшых узораў тавараў шырокага ўжытку Усесаюзнай гандлёвай палаты.

У новай вёсцы — дамы мансарднага тыпу

НЯСВІЖ. — Дванаццаць тыпавых праектаў жылых дамоў распрацавана Белсельпраектам для калгаснікаў сельскагаспадарчай арцелі імя Калініна, якія перасяляюцца з хутароў у новы калгасны пасёлак. Сярод іх найбольшую ўвагу забудоўшчыкаў прыцягвае дом мансарднага тыпу. У яго першым паверсе — 3 пакоі, кухня, у мансардзе — 2 пакоі. Пры параўнальна невялікіх дадатковых затратах жылая плошча такога дома павялічыцца на 50—60 працэнтаў у параўнанні з аднапавярховым. Побач з гэтым дом мансарднага тыпу стварае многа іншых зручнасцей для сялянскай сям'і. Сёлета ў калгасе імя Калініна будзе пабудавана некалькі дзесяткаў такіх дамоў.

Новы пасёлак калгаснікі прапануюць назваць імем XX з'езда партыі.

Машыны і абсталяванне — школам

Машынна - трактарныя станцыі рэспублікі перадалі школам усенавуча многа абсталявання і машын, прыгодных для вучэбных мэт і наладжвання політэхнізацыі.

Тры МТС Мінскага раёна — Астрашынка - Гарадзецкая, Бальшавіцкая і Мінская перадалі школам 10 трактараў, 6 аўтамашын, 7 камбайнаў, 2 электрарухавікі, 3 такарныя станкі і рад іншых машын. Капыльская руская сярэдняя школа

Школы рэспублікі за апошні час атрымалі ад МТС і саўгасаў 800 трактараў, 300 аўтамашын і тысячы іншых сельскагаспадарчых прылад.

Слаўны юбілей



У сакавіку мінула 60-ая гадавіна са дня нараджэння выдатнага сучаснага пісьменніка, драматурга і байкапісца Савецкай Беларусі — Кандрата Крапівы.

Кандрат Кандратавіч Крапіва — (Атраховіч) нарадзіўся 22 лютага (ст. стылю) 1896 года ў сялянскай сям'і ў вёсцы Нізок Уздзенскага раёна Мінскай вобласці.

Пасля сканчэння чатырохкласнага гарадскога вучылішча К. Крапіва ў выніку аднагадовай упорнай падрыхтоўкі ў 1913 г. паспяхова здае экзамен пры Мінскай гімназіі і атрымлівае званне народнага настаўніка. Пачынае працу па спецыяльнасці ў адной з сельскіх школ, але ў 1915 годзе яго мабілізуюць і адпраўляюць на фронт, дзе прабыў каля 3 год. У 1918 годзе дэмабілізуецца і зноў пачынае працу ў школе.

У 1920 годзе уступае ў рады Чырвонай Арміі і прымае непасрэдны, актыўны ўдзел у баях з белапольскімі акупантамі, а потым у барацьбе з рознымі кулацкімі бандамі. Тут, у радах Чырвонай Арміі, Кандрат Крапіва і пачаў сваю літаратурную дзейнасць надрукаваўшы ў 1922 годзе ў газеце „Красноармейская правда" свой вершаваны фельетон „Жылі-былі". Пасля дэмабілізацыі, у 1923 годзе, К. Крапіва зноў працуе настаўнікам і адначасова шмат піша. У 1925 годзе выходзяць два зборнікі яго баек і сатырычных вершаў — „Асцё" і "Крапіва".

У 1926 годзе К. Крапіва паступае на літаратурна - лінгвістычнае аддзяленне педагагічнага факультэта БДУ і заканчвае яго ў 1930 г. Пасля сканчэння універсітэта пісьменнік цалкам аддаецца літаратурнай дзейнасці. Пераходзіць да больш буйных форм і жанраў. У 1931 годзе выходзіць яго паэма - жарт „Хвядос — чырвоны нос", а праз год першая частка рамана „Мядзведзічы".

З 1933 г. пісьменнік выключную ўвагу аддае драматургіі. З-пад яго пяра выходзяць адна за другой п'есы: „Канец дружбы", „Партызаны", „Хто смяецца апошнім", „Проба агнём", „З народам", „Пяюць жаваранкі", „Зацікаўленая асоба".

У 1939 годзе К. Крапіва прымае ўдзел у вызваленні Заходняй Беларусі, а потым у барацьбе з белафінамі.

З пачатку вялікай Айчыннай Вайны К. Крапіва зноў уступае ў Чырвоную Армію, а таксама ў Камуністычную Партыю. У Арміі ён актыўна працуе, рэдагуе ілюстраваны часопіс — плакат „Раздавім фашысцкую гадзіну". Пасля, да 1947 г. — ён рэдактар часопіса „Вожык".

Ад 1940 года побач з літаратурнай дзейнасцю Крапіва вядзе вялікую навуковую работу ў галіне мовы. З дня ўтварэння Інстытута Мовазнаўства Акадэміі Навук БССР — узначальвае яго. У 1950 г. выбран правадзейным членам Акадэміі Навук БССР.

За выдатныя заслугі ў галіне беларускай савецкай літаратуры, а таксама за заслугі перад Радзімай — К. Крапіва неаднаразова быў адзначан высокімі ўзнагародамі. У 1940 г. узнагароджан ордэнам Леніна, у гады Айчыннай Вайны — ордэнам Чырвонага Сцяга, у 1949 г. другім ордэнам Леніна. У 1941 г. за камедыю „Хто смяецца апошнім" Крапіва ўдастоен Сталінскай прэміі. У другі раз Сталінскай прэміі ўдастоен у 1951 годзе за п'есу „Пяюць жаваранкі".

Кандрат Крапіва з'яўляецца дэпутатам Вярхоўнага Савета БССР.

Творчасць К. Крапівы надзвычай багатая і разнастайная: байка, сатырычны і лірычны верш, фельетон, апавяданне, раман, драма, камедыя, крытычны і публіцыстычны артыкул — вось змест яго творчасці.

К. КРАПІВА

Жаба ў каляіне

Пагода — проста нібы дым,
У вёсцы рух, у вёсцы ўздым, —
Упарта кліча сенажаць,
І ні старым, ні маладым
Тут некалі ляжаць.
Сцяжынкі зранку па расе
На сенажаці праз гароды,
А на лугу — нібы усей
Стракатыя чароды;
Грабель мільганнем, звонам кос
Трымцяць ліловыя прасторы,
І вось, нібы ў зялёным моры,
Плыве бухматы воз.
Далонню ўцёршы потны лоб,
Як паміж рыфаў, паміж коп
Лахматы капітан яго вядзе.
Ён важнасць твару надае
І, каб не стала, загадзе
Сваёй адзінай «конскай сіле»,
Якая й так напружвае ўсё жылле,
Ён пугай пары паддае.
Яно хоць «сілы» троха й шкода,
Ды некалі — стаіць пагода,
Аж смагне, ныючы, асірацелы куст.
А жабе вельмі не пад густ
Вось гэта музыка такая:
І сонца горш цяпер пячэ,
Скарэй і бусел яе ўбача,
І як яна тут ні ўцякае,
Як ні скача, —
У цень нікуды не ўцячэ.
А ўсё двуногі гэты госць
З сваім вялізным возам!
Апанавала жабу злосць,
І падказаў ёй жабін розум:
«Ага, ну-ну!
Ты пажыві яшчэ хвіліну, —
Вось толькі сяду ў каляіну,
Плячом пад кола таркану
І к чорту воз перавярну.
Тагды — капут, і ты мяне не зловіш,
Бо галаву, напэўна, зломіш»
І — скок жабоцька смела
Ды ў каляіну села.
Тут колам — хрась!..
І кроў і гразь...
. . . .
Пад кола, жаба не падлазь!

Ці не такі-ж і кожнай жабы лёс,
Што пнецца на хаду кульнуць савецкі воз?

ДЗЕ БЫЎ СВЕТ ДОШКАМІ ЗАБІТЫ



На здымку: Старшыня Сельскагаспадарчага кааператыва — Мікола Хількевіч — спраўджае чыстасць збожжа. Фото — Лясоцкі

Ля шашы Беласток—Бельск, ляжыць сяло Храболы Ужо за паваротам на ўзгорку можна ўбачыць новыя, прасторныя, гаспадарчыя, пабудовы, якія стаяць каля маленькай рэчанькі Арлянкі ў канцы сяла.

Ужо па гэтых пабудовах, па электрычных слупах, якія віднеюць у сяле, можна дадумацца, што ў Храболах будуецца новае, зусім іншае ад мінулага. жыццё.

Старшыню сельскагаспадарчага кааператыва, Міколу Хількевіча, мы сустрэлі ля кааператыўнага свірна Ён развязваў вялікія мяшкі напоўненыя збожжам, набіраў у прыгаршчы ўрадлівыя зерні і прапускаў іх праз грубыя, спрацаваныя пальцы.

— Ну, як бацька, чыстае збожжа? — спытаў у Хількевіча. Кастусь Коршак — член кантрольнай камісіі кааператыва.

— Як золата чыстае — адказаў Мікола — Ну і ўраджай, яшчэ дагэтуль не было ў нас такога!

Мы здзіўленыя паглядзелі на Коршака Ён-жа зусім не маладзей выглядае ад Хількевіча, аднак называе яго бацькам.

— Так мяне ўжо называюць у вёсцы — з усмешкай адказаў на нашае здзіўленне Хількевіч — Адкуль гэтая назва ўзялася — не ведаю — дадаў сціснуўшы плячыма.

А ведаеце — сказаў па хвіліне — гэтая назва накладае на мяне вялікія абавязкі. Таму я стараюся дбаць аб кожнага члена кааператыва так, як аб члена сваёй сям'і. Бо можна сказаць, што наш сельскагаспадарчы кааператыў — гэта адна вялікая сям'я.

КАЛІСЬ...

Некалькі год назад. Храболы былі бадай найбольш адсталай вёскай у ваяводстве. Маленькія, нізенькія, паўраставўшыя ў зямлю хаткі; малыя, вузенькія вокны, праз якія глядзелі ў свет замурзаныя, часта галодныя, апранутыя ў лахманікі дзеці, з так вузкім [illegible] аб тым незнаным, чужым свеце, колькі яго мясцілася ў тых маленькіх ваконцах Бяда аж пішчала ў сялянскіх хатах.

Вясною цяжка было дайсці да Храбол па размоклай, балацістай дарозе. Нават дзяўчаты з другіх вёсак не хацелі за тых храбольскіх хлапцоў выходзіць замуж — Няхай бог нас сцеражэ -- гаварылі, тож — там свет дошкамі забіты.

Так было калісь, за яснепанскай санацыйнай Польшчы. А як цяпер?

ЦЯЖКІЯ ПАЧАТКІ

Сельскагаспадарчы кааператыў сяляне з Храбол залажылі ў 1950 г. Залажэнне яго папярэдзіла растлумачальная работа членаў партыі Яны ўлажылі шмат працы ў барацьбу з прапагандай ворагаў, якія стараліся перашкодзіць у залажэнні сельскагаспадарчага кааператыва.

Кулакі падгаворвалі сялян, каб не ўступалі ў „калгас", бо будзе ў ім вельмі цяжкае жыццё. Страшылі, што большую частку пладоў забярэ ўлада, што ў „калгасе" трэба працаваць па загадах, так як у салдатах, што..

На здымку: Дом удавы Ганны Белях, а ўнізе гэта адзіная і ўжо апошняя старэнькая хатка Уладыслава Данілюка. Калісь — было больш такіх хатак у Храболах, ды члены Сельскагаспадарчага кааператыва пабудавалі сабе новыя дамы. Данілюк пры дапамозе кааператыва таксама думае пабудаваць у гэтым годзе новы дом.
Фото — Лясоцкі

— Ды ці-ж мала было гэтых кулацкіх „што"? Аднак кулакам не ўдалося.

Большасць храбольскіх сялян не паслухала варожай прапаганды і прыступіла да сельскагаспадарчага кааператыва.

— Цяжкія гэта былі пачаткі. — успамінае старшыня, Мікола Хількевіч. Зямля ў нас не вельмі добрая.

Пшаніцу ніхто ў нас дагэтуль не сеяў, бо не радзіла на нашай зямлі

Пасьба ў 80 прац. была заросшая лазовым ды ракітавым хмызняком. Сенажаць -- заквашаная і балацістая, толькі ў 50 прац. надавалася да касьбы.

ПРЫШЛО НОВАЕ

Па залажэнні сельскагаспадарчага кааператыва, сяляне ў першую чаргу парашылі асушыць балота і ачысціць яго з хмызняку.

У працы гэтай памагла ім народная ўлада ПОМ у Бельску, прыслаў да Храбол два трактары, пры дапамозе якіх былі ачышчаны пасьба і сенажаць.

Гул працуючых трактараў напалохаў чараду кароў, якая неаподаль пасвілася Стары, барадаты дзед - пастух, праклінаў на чым свет стаіць, трактарыста — рыжавалосага з задзертым носікам смельчака, які парушыў адвечны пакой і манатоннасць пасьбы.

Асушаны і ачышчаны з карчоў вялікі абшар балот, узаралі і засеялі травой. У жніўні вырасла там прыгожая, сочная трава, якой дагэтуль ніхто ў Храболах не бачыў Сяляне атрымалі па 60 цэнтнераў сена з гектара.

У мінулым годзе члены кааператыва з 50 гектараў загаспадараваных балот атрымалі 2 800 цэнтнераў сена Гэта ім дасць магчымасць пашырыць жывёлагадоўлю.

Калі храбольскія сяляне гаспадарылі паасобна, то не збіралі з гектара больш сямі цэнтнераў жыта Калектыўная праца, якая стварыла



На здымку: Шафёр Сельскагаспадарчага кааператыва Васіль Коршак ля аўтамабіля, які члены кааператыва купілі некалькі год таму за даход атрыманы з апрацоўкі ільну. Фото — Лясоцкі

шырокія магчымасці механізацыі сельскагаспадарчых работ і дапамога аграномаў з ПОМ, прычынілася да сістэматычнага павялічвання ўраджаяў.

У мінулым годзе члены кааепартыва атрымалі з гектара: 17,7 цэнтнераў жыта, 17 ц. пшаніцы, 17 ц. аўса і 11 ц. ячменю.

РАСЦЕ ДОБРАБЫТ

Добрая і ахвярная праца храбольскага кааператыва з года ў год павялічвае яго маёмасць. У мінулым годзе члены кааператыва агульны баланс замкнулі сумай 1 301.620 злоты Яны ўжо мільянеры.

Сумесна з ростам маёмасці, павялічваецца падзельны даход членаў сельскагаспадарчага кааператыва, а жыццё іх становіцца лепшым і багатшым.

Удава Ганна Белях у мінулым годзе выпрацавала з сям'ёй 518 працаднёў. За працу яна атрымала з падзелу 1,036 клг. жыта, 380 клг. пшаніцы. 284 клг. аўса, 51 клг. грэчкі, 26 клг. ячменю, 3,108 клг., сена, 25 клг. цукру і 1.295 злоты.

Праца ў кааператыве дала Ганне Белях магчымасць пабудаваць новы, прыгожы, мураваны дом. Цяпер яна жыве заможна.

Ды не толькі яна. Вось — Іван Гліва Купіў ён радыё, новыя прыгожыя меблі і — няма такога дня кажа ён, каб жонка не ўкінула ў гаршок добры кавалак мяса.

Сельскагаспадарчы кааператыў з года ў год усё больш разбудоўваецца. Пабудавана новыя прасторныя хлявы, для каней, кароў і свіней, прасторную клуню і вялікі свіран. У гэтым годзе пабудуюць гараж і кузню.

Таксама сістэматычна павялічваецца інвентар кааператыва. Члены яго маюць 28 кароў. 11 яловак, 13 цялят, 26 каней, 67 свінней і 63 авечак. Маюць уласны аўтамабіль маркі ЗІС-5, які купілі за грошы атрыманыя з продажы ільну, 3 рухавікі, 3 касілкі, 2 сеялкі і малатарню.

Маюць уласную воўначасальню і млын, якія даюць ім 40 тысяч злоты дахода ў год.

Змянілася жыццё храбольскіх сялян на лепшае, радаснейшае Ды і на храбольскіх дзяўчат пачалі інакш глядзець хлопцы Вось за апошнія два гады 8 іх вышла замуж. Кажуць, што гэтага не было ніколі

Працавітасць (а таксама заможнасць) дзяўчат, цягне хлопцаў з ваколіцы нібы магнітам.

Аб росце жыццёвага ўзроўню храбольскіх сялян, сведчыць і гэта, што ў мінулым годзе прыбыло ім 5 маленькіх грамадзян, а старэйшыя прадбачваюць, што гэты год будзе яшчэ больш „плодны" ў Храболах.

Жадаю ім гэтага ад усяго сэрца!

ВАСІЛЬ БАРШЧЭЎСКІ

Павялічваецца пасяўная плошча кукурузы

Дзякуючы вопытам, якія праводзілі сяляне Беласточчыны над вырошчваннем кукурузы — у гэтым годзе значна павялічылася зацікаўленнасць гэтай карыснай сельскагаспадарчай культурай.

Агульна да 700 існуючых ў ваяводстве калектываў належыць каля 5,5 тысяч земляробаў.

Гэтыя калектывы будуць вырошчваць кукурузу на1050 гектарах зямлі. Найбольш калектываў, бо 99 існуе ў сувальскім павеце. Другое месца займае павет сакольскі, а трэцяе — ломжынскі.

Новы Кааператыў Здароўя

У апошні час у нашым ваяводстве паўстаў ужо другі Вясковы Кааператыў Здароў'я. Залажылі яго сяляне вёскі Колакі, замброўскага павету ў ліку 230 удзельнікаў.

Прэзідыум Павятовай Рады Нарадовай у Замброве абавязалася надзяліць кааператыў адрамантаваным будынкам.

Варта дадаць, што акрамя ўжо двох існуючых кааператываў здароўя. маем у ваяводстве 3 камітэты, якія арганізуюць такія кааператывы.

І. Р.

СУМНЫ ВОПЫТ

На пачатку лютага грм Мечыслаў Дзялэль, жыхар Крынак, сакольскага павета, закалоў свінню Усё было-б добра, каб... пасля некалькіх дзён не захварэла яго жонка, а потым малая дачка і сын. Пражыўшы вялікія мукі жонка і дачка памерлі Згараваны муж і бацька запрасіў на хаўтуры радню, знаёмых, прыяцеляў і старым звычаем. пачаставаў іх, як то гаворыцца „чым хата багата" (між іншым і гэтай свінінай).

Прайшло яшчэ некалькі дзён Пачалі хварэць другія людзі і, што дзіўнае. людзі, якія былі запрошаны на хаўтуры. Цяжка захварэў і сам гаспадар.

Тады толькі выявілася, што забітая свіння мела .. трыхіну.

У сучасны момант народная ўлада клапоціцца аб здароўі чалавека Людзям безупынна прыпамінаецца аб небяспецы розных хвароб, заклікаецца іх захоўваць правілы гігіены і кантролі прадуктаў харчавання, асабліва свінога мяса.

Ці-ж ужо так цяжка было грм. Мечыславу Дзялэлю адрэзаць кавалачак свінога мяса і занесці ў Пункт Аховы Здароўя для кантролі.

Цераз сваю лёгкадумнасць і нядбайнасць страціў сваю любімую жонку, дачку, памёр 17 гадовы Арсень Яшэвіч, каля 10 іншых людзей ляжыць у бальніцах Саколкі і Беластока.

Ці-ж трэба людзям аж так сумнага вопыту, ці-ж трэба было яшчэ аднаго падобнага здарэння ў Верхлесе (таксама сакольскага павета), каб нарэшце адчуць абавязак сістэматычнай кантролі і дбайнасці аб жыцці чалавека. што завецца пачуццём адказнасці.

АДОЛЬ КАСТРЫЦА

Перад пасяўной кампаніяй

350 тон насення каласовага збожжа, звыш 300 тон гароху і пялюшкі, каля 250-ці тон вікі і сырадэлі, а таксама 40 тон насення кармавых буракоў даставіла ў гэтым годзе да магазінаў Гмінных Спулдзельняў нашага ваяводства Беластоцкая Насенная Цэнтраля.

Так, што земляробы нашага ваяводства атрымаюць у гэтым годзе 20 прац. больш чым у мінулым, высокаякаснага насення.



На здымку: Панадворак Сельскагаспадарчага кааператыва ў Храболах Фота — Лясоцкі

АРКАДЗЬ вучыцца ў хаце

Дзяцінства Аркадзя было зусім падобна да тысяч другіх дзяцей. У 1943 годзе яму скончылася сем год, а як ведама — за гітлераўскай акупацыі не было школ. Тады вучыўся сам, а пасля вызвалення адразу пайшоў у трэці клас.

Сямігодку кончыў на выдатна. Цяпер мог ужо паступіць у кожную школу — ды не мог пакінуць старых бацькоў самых на невялікай гаспадарцы і паехаць у горад. Шкада яму было і бацькоў і... гаспадаркі.

Таму напісаў просьбу да карэспандэнцыйнага ліцэя ў Беластоку.

— „Хачу запісацца ў Вашу школу, бо ў ёй можна вучыцца і працаваць. Школа — гэта будзе мне вельмі карысная".

Уступны экзамін здаў на выдатна. Сустрэў там Іванчук многа такіх, як і сам.

Вось Галя Госьцік. І ёй вайна перашкодзіла ў навуцы. Пасля вызвалення кончыла 7 класаў. У 1941 годзе банда закатавала матку, знішчыла гаспадарку і праследвала бацьку — члена партыі.

Яны прымушаны былі перасяліцца ў Гарадок ля Беластока. Там выйшла замуж. Маючы двое хворых дзяцей, таксама не магла далей вучыцца. Або Францішак Кастэцкі з Навінкі, сакольскага павета. І яго жыццё было вельмі цяжкае. З трох гектараў ліхой зямлі цяжка было пракарміць сем чалавек. Апрача гэтага не мелі сваёй хаты.

Францішак прастудзіўся ад сцюжы. — Дастаў туберкулёз касцей і па нейкім часе астаўся калекай на ўсё жыццё.

А ён так хоча вучыцца! Кожны тыдзень адзінаццаць кілометраў ходзіць пехатою да чыгуначнай станцыі, каб быць на кансультацыі ў Беластоку.

Было яшчэ шмат іншых такіх юнакоў, дзяўчат і старэйшых, якім хатнія ўмовы не дазвалялі вучыцца ў школе, а ўсе яны жадалі здабыць як найбольш ведаў.

І так Аркадзь зноў пачаў прадаўжаць навуку. Пасля цяжкай працы ўлетку, увосень ці зімою — ён сядаў за стол і вучыцца.

— Цікава, хто на гаспадарцы будзе працаваць, хто бацькоў старых дахавае — гаварылі суседзі.

*

У суботу вечарам — праходзячы вуліцамі, бачым як маладыя людзі спяшаюць на танцы, у нядзелю — на прахадку, а на Фабрычнай вуліцы ў 5-ці класах карэспандэнцыйнага ліцэя сядзяць звыш 500 вучняў.

На працягу існавання ліцэя 97 чалавек атрымала атэстат сталасці. Многія з іх вучацца ў вышэйшых навучальных установах нашай краіны, у агратэхнічных інстытутах, Медыцынскай Акадэміі і іншых.

Еўгеній Врона з Панек, беластоцкага павета, ужо другі год вучыцца на Медыцынскай Акадэміі ў Беластоку.

Вернуцца яны да родных вёсак.

Таксама і Аркадзь Іваньчук — пасля заканчэння ліцэя запішацца на Завочны Факультэт Земляробства і будзе вучыцца далей.

*

Трэба ведаць, што — вучні карэспандэнцыйнага ліцэя карыстаюць са спецыяльна апрацованых каментараў, пісьмовых парад, а ў кожную суботу збіраюцца яны ў Беластоку на кансультацыю, на якой прафесары растлумачваюць менш зразумелыя часткі матэрыялаў.

І. РЫБІНСКІ

Аркадзь Іванчук — слухач карэспандэнцыйнага ліцэя ў Беластоку. — свабодныя ад працы хвіліны выкарыстоўвае на навуку.

У сувязі са з'яўленнем першага нумара „Нівы", рэдакцыя атрымала шмат вершаў, прысвечаных гэтаму радаснаму моманту, у якіх аўтары выказваюць сваё вялікае задавальненне і шчыра яе вітаюць.

Адзін з гэтых вершаў сёння друкуем.

На прывітанне першага нумара „Нівы"

Вітаю першы нумар „Нівы"!
Як многа ў ёй маіх надзей!
Чацвертага сакавіка —
Дзень нараджэння „Нівы"!

А як прыгожа свеціць сонца! —
То „Ніву" прывітаць вясна прышла.
І сэрца ў радасці бясконцай
Пяе аб шчасці разам з сонцам!
Пяе аб шчасці нашых дзён!

Мы, беларусы, грамадою
Спалучым звонкі голас свой!
І запяем-жа, брат з Табою
Падзяку партыі за тое,
Што добра нам жывецца,
Што „Ніва" выдаецца!

Ідзі-ж Ты, „Ніва" ў свет шырокі,
Людзям аб праўдзе гавары!
Ад самай раніцы да змроку
Ты радзь ім і вучы!

В. Л.

АД СЯБРОЎ З ВАЎКАВЫСКА

Нядаўна жыхары Гайнаўкі выслалі да сваіх беларускіх братоў у Ваўкавыску ліст, у якім перасдалі ім сардэчныя прывітанні і расказалі аб дасягненнях працоўнага люду у сваім горадзе.

У адказ на гэты ліст, жыхары Ваўкавыска апрача шчырых пажаданняў паведамілі гайнаўскіх сяброў аб сваіх дасягненнях.

Вось, што чытаем у іх лісце:

„Ад часоў вайны горад наш вельмі змяніўся, вуліцы яго маюць новы выгляд. На вуліцы Карла Маркса будуем 12 новых жылых блокаў. Пабудавалі ўжо новы кінотэатр, сярэднюю школу — дзесяцігодку, лазню двухпавярховы таварны дом, механічную пякарню і шмат жылых блокаў. Заводы і фабрыкі Ваўкавыска выканалі план на 1955 год у 109 прац. Для дзяцей і моладзі пабудавана стадыён і купальню з пляжам.

У 1955 годзе сярэднюю школу кончыла 239 дзяўчат і хлапцоў. Большасць з іх вучыцца ў вышэйшых навучальных установах.

У 1956 годзе скончыць сярэднюю школу зноў 363 дзяўчат і хлапцоў і многія будуць прадаўжаць вучобу.

Немагчыма ў лісце апісаць усіх змен, якія адбыліся ў нашым горадзе. Аднак далейшая карэспандэнцыя і асабістыя зносіны нашага грамадства якіх мы прагнем — узмоцняць нашу дружбу і братэрскія адносіны, дадуць магчымасць грунтоўна пазнаць нашае і Вашае жыццё".

Ліст ад імя насельніцтва горада Ваўкавыска падпісаў старшыня Выканаўчага Камітэта Совета Дэлегатаў Працоўнага Люду горада Ваўкавыска А. Сакалоў.

Жыхары Гайнаўкі вельмі рады з гэтага ліста. У далейшай сваёй карэспандэнцыі яны хочуць расказаць сваім сябрам у Ваўкавыску пра жыццё жыхараў Гайнаўкі і пра развіццё горада, а ў будучыні запрасіць дэлегацыю з Ваўкавыска прыехаць у Гайнаўку.

Л.

З ГІСТОРЫІ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ

ВЫДАТНАЯ СПАДЧЫНА

Праз доўгія стагоддзі беларускі народ быў пазбаўлены свабоды і дзяржаўнай незалежнасці. Беларускія землі пераходзілі з рук у рукі, застаючыся па чарзе пад уладаннем літоўскім, татарскім, польскім і царскай Расіі. Толькі Вялікая Кастрычніцкая рэвалюцыя вярнула свабоду беларусам У склад Саюза Совецкіх Соцыялістычных Рэспублік увайшла свабодная Беларуская Соцыялістычная Совецкая Рэспубліка

Няволя аставіла трывалы след на развіцці беларускай нацыянальнай культуры, не спрыяла росквіту літаратуры і мовы. А беларуская мова мае выдатную гістарычную спадчыну.

XIV і XV стагоддзях, у той час, калі Беларусь знаходзілася пад літоўскім уладарніцтвам, беларуская мова з'яўлялася дзяржаўнай мовай літоўскага княства. Паўсюдна вядома, што Уладыслаў Ягайло першыя перагаворы з пасланцамі Польшчы вёў на беларускай мове, вядома яшчэ і тое, што да канца свайго жыцця з прыемнасцю паслугоўваўся гэтай мовай. „Літоўскі статут" — зборнік правоў, якія абавязвалі на Літве — напісаны быў на беларускай мове.

Бацькам беларускай літаратуры з'яўляецца Георгій Скарына: — друкар, які жыў і дзейнічаў на пераломе XV і XVI стагоддзя. Скарына пераклаў на беларускую мову біблію, а таксама творы: „Апостал" і „Малы дзённік падарожжа". Праз усё XVI стагоддзе беларускія пісьменнікі: Цяпінскі, Філіповіч, Карновіч і іншыя — актыўна змагаюцца супроць Уніі. Паяўляецца у той час шмат памфлетаў і вострых палемік. Рэлігійныя і нацыянальныя праблемы былі цесна звязаны паміж сабою. Унія ўсёй сваёй істотай пагражала вынарадаўленнем беларусаў. Вялікую папулярнасць здабыў сабе анатімна выдрукаваны ў XVI стагоддзі палемічны твор „Прамова Малешкі", у якім невядомы аўтар выступаў супроць уссенароднай крыўдзе, свавольству шляхты і нацыянальнаму прыгнёту.

Апрача ўжо вылічаных твораў і аўтараў, а было іх значна больш, беларуская літаратура да пачатку XIX стагоддзя была вельмі ўбогая, а пісьменнікі, якія і былі, не адмалёўвалі поўнасцю настрояў беларускіх сялянскіх мас Квітнела толькі з прадвеку вусная народная творчасць. Беларускія казкі і песні пераходзілі з пакалення ў пакаленне і ў прыгожай, арыгінальнай форме перэтрывалі да сучаснасці. У гэтай народнай творчасці выяўляюцца высокія, маральныя якасці беларускага люду: любоў да свабоды нянавісць да прыгнятальнікаў, любоў да працы, пагарда да дармаедаў, любоў да прыроды і вера ў будучыню.

Асабліва варта звярнуць увагу на сумныя, лірычныя беларускія песні і поўныя гумару і іроніі байкі, накіраваны супроць шляхты, паноў, гандляроў, словам — усіх тых, што выкарыстоўвалі народ.

Майстэрства чытання і пісання доўгія гады было даступнае толькі невялічкай кучцы беларускай шляхты і духавенству. Для большасці народа безіменная народная творчасць была адзінай праявай мастацтва У XIX стагоддзі развіваецца нарэшце і беларуская нацыянальная літаратура Пачаткова папулярнай была форма гутарак. Галоўнай і любімай тэмай гутарак была барацьба за знішчэнне паншчыны З таго часу трэба таксама адзначыць дзве паэмы: „Энейда навыварат" і „Тарас на Парнасе". Гэтыя паэмы з'яўляюцца народнымі пародыямі, накіраванымі супроць шляхецка - царскага прыгнёту

У XIX стагоддзі прабуе сваіх творчых сіл народны паэт — Паўлюк Бахрым. Сын селяніна, пакаранага смерцю за бунт супроць пана, пасля смерці свайго бацькі, быў аддаць панам у салдаты. Такая прымусовая ваенная служба азначала ў рэчаіснасці пажыццёвае зняволенне, беручы пад увагу тое, што служба прадаўжалася 30 і больш год Паліцыя сканфіскавала 4 сшыткі з вершамі Бахрыма. Захаваўся толькі адзін яго верш: „Зайграй, зайграй хлопча малы", які выражае імклівы пратэст супроць паншчыны.

У той самы перыяд жыве і творыць Іван Чэчот (1797—1847), сардэчны сябра Адама Міцкевіча. Чэчот вызначыўся галоўным чынам, як даследчык і адтваральнік беларускага фальклора.

Вікенцій Дунін-Марцінкевіч (1807—1884) — пісаў на польскай і беларускай мове. Слаўная з'яўляецца яго, бадай першая беларуская паэма „Гапон". Марцінкевіч бязлітасна змагаўся з польскім нацыяналізмам, падкрэсліваючы нацыянальныя правы Беларусі. Ён напісаў шмат тэатральных п'ес, якія мелі вялікі ўплыў на развіццё будучай беларускай драматургіі.

Асабліва прыгожай і блізкай нам постацню з'яўляецца беларускі дзеяч-паэт Кастусь Каліноўскі, які па даручэнню лагера „Чырвоных" арганізаваў у 1863 годзе паўстанне на Беларусі Каліноўскі быў бліжэйшым сябрам Рамуальда Траўгутта. Кастусь уцягнуў у паўстанне народныя масы і надаў яму такім чынам сапраўды рэвалюцыйны характар. Загінуў Кастусь Каліноўскі ў 1864 годзе.

Іншы ўдзельнік паўстання 1863 года, Францішак Багушэвіч, сваёй паэзіяй імкнуўся абудзіць у беларускім селяніне перакананне, веру ў яго чалавечую годнасць і волю барацьбы за соцыяльнае і нацыянальнае вызваленне.

Вершы Багушэвіча, востра атакуючыя царскую Расію, друкаваліся за мяжой (у Празе іЛьвове); у 1907 годзе друкаваліся другі раз у Пецербургу, але царская цэнзура зараз-жа іх сканфіскавала. Багушэвіч атакуючы шляхту і польскі нацыяналізм адначасова — так як Чэчот, Марцінкевіч і Каліноўскі — указваў на братэрскія сувязі, якія аб'ядноўваюць палякоў і беларусаў.

Нашы карэспандэнты і чытачы пішуць

БЯРЭМ ПРЫКЛАД

За 11 год — многа змянілася ў вёсцы Шымкі. Маем тут сямікласную школу, крам, Грамадскую Раду, а ў гэтым месяцы будуць сарганізаваны дзіцячыя яслі. Змянілася і жыццё нашай моладзі.

У Шымках, так моладзь, як і старэйшыя — умеюць правесці свабодны ад працы час.

Арганізуюць яны вечарынкі, на якіх выступае хор, адбываюцца паказы народных танцаў, такіх, як: казачок, каробачка, кракавяк, лявоніха, дэманструюцца п'есы, вершы і скэчы беларускіх пісьменнікаў.

Гэткія вечарынкі — грамадзяне Шымак папоўніваюць яшчэ агульнымі танцамі.

Збіраецца тут не толькі моладзь і старэйшыя з Шымак, але і з другіх вёсак, аддёглых на 7 — 8 клм. Яны разам з намі весяляцца і смяюцца. Раней у Шымках вечарынкі былі зусім іншыя. Канчаліся пераважна п'янствам, спорамі, а нават бойкамі паміж хлопцамі. Існавала паняцце, што калі на вечарынцы ніхто не пабіўся, дык не было сапраўднай гульні. Прычынай гэтага было сумнае і манатоннае жыццё моладзі. Ніхто не ведаў, як яго ўрознастайніць і пазбыцца суму.

І вось справай гэтай заняліся настаўніцы тутэйшай школы. Далучыўся тут і грамадзянін Чэслаў Чэхоўскі. Усе разам сарганізавалі новае калектыўнае жыццё. Цяпер нам весела і радасна. Мы стараемся, каб у цёмнай і занядбанай калісь беларускай вёсцы — было яшчэ весялей і прыгажэй.

Моладзь Шымак звяртаецца да моладзі з іншых вёсак і просіць каб ішлі нашымі слядамі і стараліся наладзіць культурнае жыццё і ў сябе.

НІНА БУРА

На здымку: З права: Маня Зюзя. Еўгеній Гайдучэня, Ларыса Такарэўская, Тадэуш Гнедзейко, Ніна Бура, Сяргей Паўлючук, Насця Барщчэўская, Станіслаў Казбэрук, Еўгенія Гайдучэня, Ніна Салавей, Рэгіна Беляўская, Ядвіга, Крэнтоўская Люся Крэнтоўская, Зоф'я Крэнтоўская, Ніна Аўштоль, Фэлікся Шаркоўская — участнікі хора.

Гісторыя клуба ў Паўлах

Паўлы — гэта прыгожае сяло на Беласточчыне. Стаіць яно неаподаль лесу. Летам цэлае ў зелені.

Характва Паўлаў гідзіць толькі зруб клуба. Гісторыя клуба ёсць вельмі цікавая. Будаваць яго пачалі некалькі год таму назад. Прывязлі цэменту нарабілі пустацелай цэглы і паставілі зруб.



У рабоце пры будаванні зруба актыўны ўдзел прымала моладзь. Але работа над пабудовай клуба спынілася таму, што нехапала бэлькаў. Былі грамадскія грошы, але патрэбнага матэрыялу не было. У 1955 годзе Павятовая Рада Народовая ў Бельску Падляскім прызначыла на будову клуба патрэбны матэрыял. Але Грамадская Рада Народовая не паклапацілася, каб купіць яго. Так і да сённяшняга дня клуб стаіць незакончаны. А цэгла, якой не выкарысталі пры пабудаванні зруба, ляжыць пад голым небам і нішчыцца. Моладзь Паўлаў, не знаходзячы вясёлых, карысных забаў — п'янствуе і грае ў карты.

Час ўжо ГРН ў Паўлах збудзіцца са сну і змабілізаваць грамадзян да сканчэння пачатай будовы клуба.

С. КОРВАЛЬСКІ

Трэба востра караць хуліганаў

Адзін з нашых чытачоў (прозвішча вядомае Рэдакцыі) пражываючых ў Бельску, так піша да нас у справе хуліганства:

„...У нас, у Бельску-Падляскім апошнім часам разбесцілася хуліганства, з якім вядзецца недастатковую барацьбу.

Вельмі часта зачапляюць яны на вуліцы дарослых людзей, у першую чаргу жанчын, чуюцца праклёны і празыўкі. Вечарам — трэба сцерагчыся, каб часам не дастаць якой — небудзь жалезінай або цэглай па лобе...

Што за прычына такога разбешчання хуліганаў у нашым горадзе?

Перад усім недастатковая дзейнасць органаў Грамадзянскай Міліцыі і Прысудных Калегіі. Міліцыя вельмі лагодна карае за хуліганства, што стварае спрыяльныя ўмовы для дэмаралізацыі моладзі. Я, як і ўсе іншыя грамадзяне нашага горада дамагаемся рашучай барацьбы з хуліганствам. Барацьбу з дэмаралізацыяй моладзі павінна весці не толькі МО і Прысудныя Калегіі, але і ўся грамадскасць горада".

Мы са свайго боку чакаючы адказу на гэты артыкул таксама падзяляем думку аб тым, што ўжо час скончыць з хуліганствам у Бельску

А. О.

ДАЙЦЕ КНІЖКУ

Кожны з тых, каго цікавіць літаратура, хто шукае адказу на хвалюючыя яго праблемы, знае якую вялікую ролю адыгрывае кніжка.

Кніжка памагае кожнаму хто звяртаецца да яе за парадай. Патрэбна яна таксама селяніну. У ёй знойдзе адказ на пытанні: як павысіць жывёлагадоўлю і выдайнасць з гектара, ці кааператыўная гаспадарка з'яўляецца вышэйшай ад індывідуальнай і г. д.

Аб зацікаўленні гаспадароў кніжкай, пераканаўся я на прыкладзе сялян вёскі Алексічы. Ёсць тут школьная бібліятэка, а таксама два бібліятэчныя пункты заблудаўскай бібліятэкі з перавагаю сельскагаспадарчых кніжак. У атрыманні кніжкі з бібліятэкі бацькам дапамагалі дзеці. Яны прасілі даць ім такія кніжкі, якія цікавяць іх бацькоў. Але гэта не ўсё.

Ці можна абяцаць селяніну кніжку, якой няма не толькі ў пунктах бібліятэчных у вёсках, але і ў бібліятэцы ў Заблудаве. Агульна гаворачы — мала ёсць кніжак у тутэйшых бібліятэках на сельскагаспадарчыя тэмы.

Сяляне таксама дамагаюцца, каб у нашых бібліятэках, апрача польскіх, былі кніжкі беларускіх пісьменнікаў. Навокал Заблудава вёскі з беларускім насельніцтвам, аднак заблудаўская бібліятэка не мае ніводнага экземпляра беларускай літаратуры. А трэба каб мела. Беларуская кніжка павінна папасці ў рукі нашаму беларускаму селяніну, які яшчэ не ведае аб Коласе і Купале.

Са свайго боку я прасіў-бы адпаведныя ўстановы, каб зацікавіліся гэтай справай, каб іх дэвізам было: кожнаму гаспадару — сельскагаспадарчую кніжку! Кожнаму беларусу — беларускую кніжку!!!

А. ВЯЗОЎСКІ
Алексічы

У ТЭАТРЫ

Неапаль — горад мільянераў



На здымку сцэна з п'есы „Неапаль — горад мільянераў". Злева Джэнаро (Юзэф Чэрняўскі).

У апошнім часе на сцэне тэатра імя А. Венгеркі ў Беластоку пастаўлена п'еса сучаснага італьянскага драматурга Эдуардо дэ Філіппо пад заг. „Неапаль — горад мільянераў",

Аўтар п'есы ў рэалістычны спосаб паказаў жыццё італьянцаў у перыяд II-га сусветнай вайны.

Добрая ігра ўсіх акцёраў, дэкарацыя, мастацкі паказ гукавых эфектаў — робяць незабыўнае ўражэнне.

На спецыяльнае адрозненне заслугоўвае Юзэф Чэрняўскі — у ролі Джэнаро.

Вельмі радзім нашым Чытачам паглядзець гэтую пастаноўку.

... КІНО

„Звёзды на крылах"



Вельмі цікавы будзе каляровы кінофільм савецкай вытворчасці „Звёзды на крылах".

Гэта кінокарціна з'яўляецца повесцю аб жыцці слухачоў афіцэрскай авіяшколы.

Галоўнай мэтай фільма „Звёзды на крылах" — гэта прыгоды маладога, вельмі здольнага, спрытнага і адважнага вучня — лётчыка Карэнюка, які аднак мае адзін недахоп — нездысцыплінаванасць.

Яго сябра Букрэеў мае процілеглы характар.

Аднойчы пазнаёміўся ён з сястрой Карэнюка Надзяй і, так як у маладых гэта часта здараецца — закахаўся ў Надзю „па вушы".

Тады яны абое стараюцца паўплываць на Карэнюка, каб ён паправіўся ў дысцыпліне і навуцы.

Захады іх аднак не памагаюць. Карэнюк не папраўляецца, а нават аднаго разу ў час вучобы пікіруе на рыбалавецкі кутар і выклікае там вялікую паніку (не ведаючы што на гэтым кутры знаходзіцца яго Надзя з бацькам).

Букрэеў — каб абараніць Карэнюка перад немінуючым выключэннем са школы — бярэ яго віну на сябе.

Але тут няспадзявана — чужы, незнаёмы самалёт нарушае савецкую тэрыторыю.

Хто паляціць на сустрэчу ворага?

Як скончыцца гэтая цікавая гісторыя маладых людзей даведаемся неўзабаве з фільма „Звёзды на крылах", які будзе дэманстравацца ў нашых кіно.

(Р.)

АБ'ЯЎЛЕННІ

РЭДАГУЕ КАЛЕГІЯ

Выдавецтва: РСВ „Праса" Адрас рэдакцыі: гор Беласток вуль Кілінскага 7/1, Тэлефоны: Гал рэдактар і сакратарыят — 25-89 аддзелы рэдакцыі — 36-43

Умовы падпіскі: на 6 месяцаў — 15 зл 60 гр., на 3 месяцы — 7 зл 80 гр. Падпіскі прымаюць паштовыя ўстановы і пісьмаршоцы Konto w NBP I Oddz. Miejski Nr 102-7-161 w Białymstoku.

Усе аб'явы да „Нівы і іншых часопісаў прымае Бюро Аб'яў і Рэклам РСВ „Прэса" у Беластоку, вуль. Кілінскага № 15, тэлефон 36-28

Паліграфічнае Прадпрыемства у Беластаку Т-7-1634

Ці Ты падпісаўся ўжо на Ніву — на II-гі квартал?



САМАХВАЛЫ

Было гэта рана. Сонейка толькі ўзышло і ўсміхнулася, калі я зайшоў ў сельскагаспадарчы кааператыў Дыдулі.

Што там гаварыць — кааператыў нядрэнны. Мае сто свіней, зямлі дастаткова. Сеюць жыта, пшаніцу. Пра бульбу не забываюць.

Пытаю старшыні: „а кніжкі тут чытаюць аб тым, як атрымаць па 260 яец ад куркі, як сілас падрыхтаваць на зіму, як выгадаваць кармавыя буракі аб вазе 1 пуда.

Старшыня паглядзеў на мяне, быццам я быў з вар'яцкага дома, аднак адказаў: Няма часу чытаць, мы і так ведаем, як на зямлі працаваць, другіх яшчэ можам навучыць.

Не спадабаўся мне гэткі адказ і я выйшаў з панадворка. Іду не спяшаючы па выцягнутай, як рэмень дарозе. Нейкі шафёр затрымаў грузавік, закрычаў: гэй дзядзька, сядай, падвязу! Я адмовіўся. Вядома, калі чалавек едзе на машыне ўсё мільгае перад вачыма, а калі ідзе пехатою — нічога не выслізне яго ўвазе, і з людзьмі пагутарыць і тытунцу разам пакурыць.

На чацверты дзень прыйшоў я гэтак у Зубкі. Бачу, штосьці тут не ладзіцца. Членаў сельскагаспадарчага кааператыва трэба прасіць да працы. Як іх не просяць: і па-беларуску і па-польску, ніяк не памагае.

Увосень настаўнік тутэйшай школы пайшоў з вучнямі ў поле — памагаць капаць бульбу, а з членаў ЗМП ніхто не працаваў.

Знайшоў я маладзёжнага важака. Гавару яму да розуму, а ён адказвае: вось збярэм маладзёжную брыгаду, тады ўсіх за пояс заткнем. А вы што дапытваеце, можа з рэдакцыі?

— Не, я так сам ад сябе. Значыць кажаце, што ўсіх заткнеце за пояс. А не лопне ён?

— Чаго там! Наша моладзь як размахнецца, дык лес загудзе.

— Доўга размахваецеся штосьці...

— А чаго спяшацца? Можа кааператыў і не дажыве да восені, тады прападзе наша праца. Мы пачакаем, а потым размахнемся.

Адыйшоў я ад маладзёжнага важака, ды думаю: ой Зубкі, слабыя ў вас кааператыўныя зубы. Малочныя! Хвальбой кааператыва не ўзмоцніш!

ДЗЯДЗЬКА ЛЕВОНЬ



— Ці гэты дом прызначаны на разборку?
— Не, на бібліятэку...

(Шпількі)

Харыстам з Гарадка

А ў Гарадку ў святліцы
Усе дзяўчаты чараўніцы
Як у радыё заспявалі
Дык хлопцы іх не пазналі.

Кладаўшчык і мышы

— Чуеш, суседка, у нашым кааператыве зноў склалі пратакол, што мышы з'елі 10 клг. сала.

— Гэтыя мышы толькі і выратоўваюць нашага кладаўшчыка.

На шырокую нагу

— Чаму-ж ты, купіў такія велізарныя чаравікі.

— Меншых не было, відаць ГС прывучвае нас жыць на шырокую нагу.

У САКАВІКУ...

У мароза слёзы льюцца...
Куры ўсё часцей нясуцца...
Па начах каты дзяруцца...
Дзяўчаты весялей смяюцца...

З украінскага гумару

У сусіда ферма нова...

У сусіда ферма нова,
Буде й друга ось готова,
А у мене з того літа
Шче ж і досі не накрита.

У сусіда, у Діброви,
Всі корови, як корови,
А у мене, як цимбали,
Бо всі ялівками стали.

В нього ситі поросята,
Й птахоферма, як палата,
А я маю курок триста.
Та й ті квокчуць усі чисто...

Всі сусіда поважають,
А мене все тільки лають...
— В чому тут шукать причину? —
Чоловік пита дружину.

— Бо ти збився з пантелику... —
Каже жінка чоловіку, —
Сам застряв, як віз в болоті,
Й заважаєш всім в роботі.

Ти почни робити краще,
Чи до біса иди, ледащо,
А то ждеш, як цар Микола,
Доки виженуть з престола!..

Мікола НАЗАРАУ

РАЗМОВА

— Маруся, як-жа ты замуж пойдзеш — абеда рыхтаваць не ўмееш?

— Ага...

— Сціраць не ўмееш.

— Ага...

— Танцаваць не ўмееш.

— А, гэта ўжо брэшаце!

На прычэпе...

Слава хутка разышлася
Па ваколіцы пра нас...
Трактарыстам — я ў калгасе,
А прычэпшчыцай — яна.
І калі — я не заўважыў —
У сэрца мне яна ўвайшла
І, як жартам хлопцы кажуць,
На прычэп мяне ўзяла.
Як арэм мы, так і цягне
Азірнуцца на плугі,
А сказаць — няма адвагі
Пару слоў ёй дарагіх.
Стрэну вечарам дзяўчыну
Каля клуба ці садоў, —
Усміхнецца мне вачыма —
Не знаходжу слова зноў.
А сады — куды ўжо лепей
Упрыгожыла вясна!
Я не знаю, на прычэпе
Хто з нас: я або яна?

Васіль ЛУК'ЯНЧЫК.

У КАНДЫТАРСКАЙ

— Колькі каштуе гэтае пірожнае з крэмам?

— Два злоты.

— А без крэму?

— Два злоты.

— Тады дайце мне кілаграм крэму, які ніц не каштуе.

Д. Л.

Патоцкі маўчыць...

На эміграцыі група былых чыноўнікаў абмяркоўвае ўзмацненне і папулярнасць сельскагаспадарчых кааператываў у Польшчы. Патоцкі маўчыць і не ўмешваецца ў размову. Адзін з прысутных пытае: чаму пан Патоцкі нічога не гаворыць. Другі адказвае: мусіць таму, што Патоцкія заўсёды за вялікімі гаспадаркамі.

З пункту погляду

Ідуць два мужчыны. Міма іх прайшла жанчына.

— Што з вамі, Мікіта Сяргеевіч? Раней вы так стараліся перад жонкай дырэктара, а цяпер нават і дзень добры не сказалі.

— Дык ён-жа развёўся з ёю!

ЗАГАДКІ

1. Кругом вачэй і рук уецца, а ў рукі не даецца.

2. Не стукне, не грымне, у акно ўвойдзе.

3. Чым больш з яе бярэш, тым большай яна робіцца.

4. У адной яме сто ям з ямай.

5. Два разы нараджаецца, адзін раз памірае.

Адказы прысылайце ў рэдакцыю. Тэрмін — да 1 красавіка.

Тых, якія адкажуць трапна, рэдакцыя ўзнагародзіць кніжкамі.

ПРЫКАЗКІ і ПРЫМАЎКІ

Той кааператыў багат, у якім лад.

Не той наперадзе, што абагнаў, а той наперадзе, што за сабой цягне.

Рыхтуй летам сані, а зімой — калёсы.

Не марнуй часу дарэмна: вясна пройдзе — не вернеш.

На чужую работу гледзячы, не наясіся.

Гультай і седзячы стамляецца.

Калі хочаш, каб быў ураджай, — агратэхніку паважай.

Адно зерне — пуды прыносіць.

Гультай і лянота — два сябры, адзін без аднаго жыць не могуць.

РЭЧАНЬКА

(Беларуская народная песня)

(Для жаночага хора) Запіс і апрац. Г. ЦІТОВІЧА



Ой, рэчанька, рэчанька,
Чаму-ж ты не поўная?
Люлі, люлі, люлі,
Чаму-ж ты не поўная?

Чаму-ж ты не поўная,
З беражком не роўная?
Люлі, люлі, люлі
З беражком не роўная?

А як-жа мне поўнай быць
З беражкамі роўнай плыць?
Люлі, люлі, люлі,
З беражкамі роўнай плыць?

Янка коніка паіў,
Маня воду чэрпала.
Люлі, люлі, люлі,
Маня воду чэрпала.

Ой, рэчанька, рэчанька,
Чаму-ж ты не поўная?
Люлі, люлі, люлі.
Чаму-ж ты не поўная?

У Беластоку

— Ведаеш, мой Андрэйка, сёння я абыйшча ўсе гаспадарчыя крамы дамовай пасуды, ды нідзе не знайшла ніводнага кілішка. — Вось усе заўзяліся супроць п'яніц.

— А шклянкі ёсць? адазваўся Андрэй

— Шклянак — та ёсць многа — адказала Паўліна.

— Ну й праўда, што заўзяліся... Разумееш-жа ты, бабо, п'яніцам гэта па руцэ — цяпер яны і пачнуць піць шклянкамі...

★ ★ ★

Аднойчы ў халодную зімовую раніцу, я паспяхова падыйшоў да „Орбіса". Каля дзвярэй ланцужком стаялі людзі. Пайшоў я на канец, ды заняў сваё месца. Уперадзе мяне стаялі з торбачкамі нашы вясковыя людзі — ды хухалі ад зімна ў рукі Адзін з іх адазваўся:

— Пятрук, паглядзі, выходзяць людзі, ды чаму яны нічога не выносяць. Падыйдзі да дзвярэй, ды паглядзі!

Пятрук падыйшоў да шкляных дзвярэй — паглядзеў, ды смяючыся падыходзіць да сваіх сяброў і гаворыць: — Хлопцы, гэта каса — тут прадаюць білеты!

Усе разам засмяяліся, ды з васьмёх выйшла з чаргі і паспяхова накіраваліся ў горад, а я гэтак апынуўся ля дзвярэй...

Паміж прадаўцамі

Паглядзі Антон, я думаў, што ўжо вясна будзе, а тут зноў мароз, ды снегам круціць...

Міхась пакачаў галавою... Відаць пачаўся ў небе „рэманэнт" — Мароз апошнія сняжынкі лічыць.

А ўсё-ж такі вясною пахне.

На ўроку

Настаўнік: Купец купіў 5 бочак нафты па 330 зл а прадаў па 620 зл за кожную. Колькі купец зарабіў?

Вучань: Тры гады турмы за спекуляцыю.

У балніцы

Доктар: Чаму вы хворага так трасеце?

Сядзелка: А на лякарстве напісана: перад ужыццём страсянуць.



—Ваш хлопчык курыць. Якія вы захады прынялі?
— Папярэдзіла, каб хату не спаліў.

„Вожык".